

The Role of Doubt in faith

This shiur is kindly sponsored by Bert and Valerie Weichselbaum in memory of Bert's father Mr Leo Weichselbaum, Hachaver Yehuda ben Meir ע"ה.

The Test of the Akedah

1. Bereishis 22:1

וַיְהִי אֶחָד הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וַהֲאֱלֹהִים נִסָּה אֶת־אַבְרָהָם וַיֹּאמֶר אֵלָיו אַבְרָהָם וַיֹּאמֶר הִנְנִי:

Some time afterward, God put Abraham to the test. He said to him, “Abraham,” and he answered, “Here I am.”

2. Rashi, Bereishis 22:1

אחר הדברים האלה. גש מרבוינו אומרים [סנהדרין פ"ט](#) (אחר דבריו של שטן, שהיה מקטרג ואומר מכל סעודה שעשה אברהם לא הקריב לפניך פר אחד או איל אחד; אמר לו כלום עשה אלא בשביל בנו, אלו הייתי אומר לו זבח אותו לפני לא היה מעכב; ונ"א אחר דבריו של ישמעאל, שהיה מתפאר על יצחק שמל בן י"ג שנה ולא מחה, אמר לו יצחק באבר א' אתה מיראני? אלו אמר לי הקב"ה זבח עצמה לפני, לא הייתי מעכב.

Event 1: The Feast

3. Bereishis 21:8

וַיִּגְדַּל הַיֵּלֶד וַיִּגְמַל וַיַּעַשׂ אַבְרָהָם מִשְׁתֶּה גָדוֹל בְּיוֹם הַגְּמֹל אֶת־יִצְחָק:

The child grew up and was weaned, and Abraham held a great feast on the day that Isaac was weaned.

4. Iyov 1:4

וְהָלְכוּ בָנָיו וַעֲשׂוּ מִשְׁתֶּה בַּיּוֹם וְשָׁלְחוּ וַקְרָאוּ לְשִׁלְשֶׁת אַחֵיהֶם [אַחֵיוֹתֵיהֶם] לֶאֱכֹל וּלְשָׁתוֹת עִמָּהֶם:

It was the custom of his sons to hold feasts, each on his set day in his own home. They would invite their three sisters to eat and drink with them.

Event 2: The Taunt of the Satan

5. Iyov 1:6-12

וַיְהִי הַיּוֹם וַיָּבֹאוּ בְּנֵי הָאֱלֹהִים לְהִתְנַצֵּב עַל־יְהוָה וַיָּבֹא גַם־הַשָּׁטָן בְּתוֹכָם:

One day the divine beings presented themselves before the LORD, and the Adversary came along with them.

וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־הַשָּׁטָן מֵאַיִן תָּבֹא וַיַּעַן הַשָּׁטָן אֶת־יְהוָה וַיֹּאמֶר מִשּׁוֹט בָּאָרֶץ וּמִהַתְהַלֵּךְ בָּהּ:

The LORD said to the Adversary, “Where have you been?” The Adversary answered the LORD, “I have been roaming all over the earth.”

וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־הַשָּׁטָן הֲשָׁמַתְּ לִבְךָ עַל־עַבְדִּי אִיּוֹב כִּי אֵין כָּמֹהוּ בָאָרֶץ אִישׁ תָּם וְיָשָׁר יָרָא אֱלֹהִים וְסָר מִרָע:

The LORD said to the Adversary, “Have you noticed My servant Job? There is no one like him on earth, a blameless and upright man who fears God and shuns evil!”

וַיַּעַן הַשָּׁטָן אֶת־יְהוָה וַיֹּאמֶר הֲחַיִּים יָרָא אִיּוֹב אֱלֹהִים:

The Adversary answered the LORD, “Does Job not have good reason to fear God?”

הֲלֹא־אֵת [אַתָּה] שָׂכַתְּ בַּעֲדוֹ וּבַעֲד־בֵּיתוֹ וּבַעֲד פְּלִאֲשָׁרָיו לֹו מִסָּבִיב מַעֲשֵׂה יָדָיו בְּרָכַתְּ וּמִקְנֵהוּ פָּרַץ בָּאָרֶץ:

Why, it is You who have fenced him round, him and his household and all that he has. You have blessed his efforts so that his possessions spread out in the land.

וְאוּלָּם שְׁלַח־נָא יָדְךָ וְגַע בְּכָל־אֲשָׁר־לֹו אִם־לֹא עַל־פָּנֶיךָ יְבָרֵכְךָ:

But lay Your hand upon all that he has and he will surely blaspheme You to Your face.”

וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־הַשָּׁטָן הִנֵּה כָל־אֲשָׁר־לֹו בְּיָדְךָ רַק אֵלָיו אֶל־תִּשְׁלַח יָדְךָ וַיֵּצֵא הַשָּׁטָן מִצֶּדֶם פָּנֵי יְהוָה:

The LORD replied to the Adversary, “See, all that he has is in your power; only do not lay a hand on him.” The Adversary departed from the presence of the LORD.

Parallels of Iyov 1-2 and Bereishis 21-22

Being Pure

Bereishis 22:12

וַיֹּאמֶר אֶל־תְּשַׁלַּח גִּידְךָ אֶל־הַזֶּעֶר וְאֶל־תַּעֲשֵׂשׁ לוֹ מֵאֹמֶה כִּי אֶתָּה יָדַעְתִּי כִּי־יִרְאֶה אֱלֹהִים אֶתָּה וְלֹא תַשְׁכֵּת אֶת־בְּנֶךָ אֶת־יְחִידְךָ מִמֶּנִּי:

And he said, “Do not raise your hand against the boy, or do anything to him. For now I know that you fear God, since you have not withheld your son, your favored one, from Me.”

Bereishis 17:1

וַיְהִי אַבְרָם בְּן־תִּשְׁעִים שָׁנָה וְתִשַׁע שָׁנִים וַיָּרָא יְהוָה אֶל־אַבְרָם וַיֹּאמֶר אֵלָיו אַבְרָם שְׂדֵי הַתְּהֵלֶךְ לִפְנֵי וְהָיָה תָמִים:

When Abram was ninety-nine years old, the LORD appeared to Abram and said to him, “I am El Shaddai. Walk in My ways and be blameless.

6. Iyov 1:1

אִישׁ הָיָה בְּאֶרֶץ־עֻזַּי אִיּוֹב שְׁמוֹ וְהָיָה אִישׁ הָאֵשׁ הַהוּא תָם וְיָשָׁר וַיִּרְאֶה אֱלֹהִים וְסָר מִרָע:

There was a man in the land of Uz named Job. That man was blameless and upright; he feared God and shunned evil.

The Feast

7. Bereishis 21:8 and Iyov 1:2

Getting up Early

8. Bereishis 22:3

וַיִּשְׁלַח אַבְרָהָם בְּבֹקֶר וַיַּחֲבֹשׁ אֶת־חֲמֹרֹו וַיִּקַּח אֶת־שְׁנֵי נַעֲרָיו אִתּוֹ וְאֶת יִצְחָק בְּנֹו וַיִּבְקַע עֵצִי עָלָה בֵּיקָם וַיֵּלֶךְ אֶל־הַמָּקוֹם אֲשֶׁר־אָמַר־לוֹ הָאֱלֹהִים:

So early next morning, Abraham saddled his ass and took with him two of his servants and his son Isaac. He split the wood for the burnt offering, and he set out for the place of which God had told him.

9. Iyov 1:3

וַיְהִי כִּי הָקִיפוּ יְמֵי הַמִּשְׁלָה וַיִּשְׁלַח אֱיֹוב וַיְקַדְּשׁם וַהֲשִׁיבֵם בַּבֶּקֶר וַהֲעִלָּה עֲלוֹת מִסְפֵּר כָּלֵם כִּי אָמַר אֱיֹוב אוֹלֵי חַטָּאוֹ כִּנִּי וַיְבָרְכוּ אֱלֹהִים בְּלִבָּבָם כֹּכָה יַעֲשֶׂה אֱיֹוב כָּל־הַיָּמִים: (פ)

When a round of feast days was over, Job would send word to them to sanctify themselves, and, rising early in the morning, he would make burnt offerings, one for each of them; for Job thought, “Perhaps my children have sinned and blasphemed God in their thoughts.” This is what Job always used to do.

Living at the times of Avraham

10. Talmud Yerushalmi, Sotah 25b, 5:6

אימתי היה איוב רבי שמעון בן לקיש בשם בר קפרא בימי אברהם
אבינו היה הדא היא דכתיב (איוב א) איש היה בארץ עוץ איוב
שמו. וכתוב (בראשית כב) את עוץ בכורו.

The Challenge of the Satan involving Avraham

11. Bava Basra 15b

(**איוב א, 1**) (ויהי היום ויבאו בני האלהים להתיצב על ה' ויבא גם השטן בתוכם ויאמר ה' אל השטן מאין תבא ויען השטן וגו' אמר לפניו רבש"ע שטתי בכל העולם כולו ולא מצאתי נאמן כעבדך אברהם שאמרת לו) **בראשית יג, יז** (קום התהלך בארץ לארכה ולרחבה כי לך אתננה ואפילו הכי בשעה שלא מצא מקום לקבור את שרה [עד שקנה בד' מאות שקל כסף] לא הרהר אחר מדותיך

§ Having mentioned the book of Job, the Gemara addresses several matters relating to it. It is stated: **“Now there was a day when the sons of God came to present themselves before the Lord, and the Satan came also among them. And the Lord said to the Satan: From where do you come? And the Satan answered the Lord, and said: From going to and fro in the earth, and from walking through it” (Job 1:6–7).** The Satan said to God: **Master of the Universe, I have gone to and fro throughout the entire world and I have not found anyone as faithful as Your servant Abraham, to whom You said: “Arise, walk through the land in the length of it and in the breadth of it; for I will give it to you” (Genesis 13:17).** And even so, when he did not find a place to bury Sarah before he purchased a burial site for four hundred silver shekels, he did not find fault with Your ways or complain about the fact that you had failed to fulfill Your promise.

Making Meaning

Step 1: Understanding Iyov

God is just

Iyov is suffering

Iyov sinned to deserve it

Step 2: Understanding Avraham

Avraham Challenging H'

12. Bereishis 18:23-25

ויגש אברהם ויאמר האף תספה צדיק עם־רשע:

Abraham came forward and said, “Will You sweep away the innocent along with the guilty?”

אולי יש חמשים צדיקים בתוך העיר האף תספה ולא־תשא למקום למען חמשים הצדיקים אשר בקרבה:

What if there should be fifty innocent within the city; will You then wipe out the place and not forgive it for the sake of the innocent fifty who are in it?

חללה לך מעשה! כדבר הזה להמית צדיק עם־רשע והנה כצדיק כרשע חללה לך השפט כל־הארץ לא יעשה משפט:

Far be it from You to do such a thing, to bring death upon the innocent as well as the guilty, so that innocent and guilty fare alike. Far be it from You! Shall not the Judge of all the earth deal justly?”

Avraham and Yishmael

13. Bereishis 17:18

ויאמר אברהם אל־האלהים לו ישמעאל יחיה לפניך:

And Abraham said to God, “O that Ishmael might live by Your favor!”

14. Bereishis 21:11

וַיַּרְע הַדָּבָר מְאֹד בְּעֵינֵי אַבְרָהָם עַל אוֹלָת בְּנוֹ:

The matter distressed Abraham greatly, for it concerned a son of his.

15. Bereishis 21:12

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים אֶל-אַבְרָהָם אֲלֵי-יָרֵעַ בְּעֵינֶיךָ עַל-הַנָּעַר וְעַל-אִמּוֹתָיִךְ כֹּל אֲשֶׁר תֹּאמַר אֵלֶיךָ שָׂרָה שְׁמַע בְּקוֹלָהּ כִּי בִי-צִדִּיק יִקְרָא לָהּ זָרַע:

But God said to Abraham, “Do not be distressed over the boy or your slave; whatever Sarah tells you, do as she says, for it is through Isaac that offspring shall be continued for you.

The Girush Yishmael

16. Bereishis 21:10

וַתֹּאמֶר לְאַבְרָהָם גֵּרֶשׁ הָאִמָּה הַזֹּאת וְאֶת-בְּנָהּ כִּי לֹא יִירָשׁ בֶּן-הָאִמָּה הַזֹּאת עִם-בְּנֵי עַם-יִצְחָק:

She said to Abraham, “Cast out that slave-woman and her son, for the son of that slave shall not share in the inheritance with my son Isaac.”

17. Bereishis 21:14

וַיִּשְׁכֶּם אַבְרָהָם ׀ בַּבֹּקֶר וַיִּקַּח-לֶחֶם וְחֶמֶת מַיִם וַיִּתֵּן אֶל-הָגָר שָׁם עַל-שִׁכְמָהּ וְאֶת-הַיֶּלֶד וַיִּשְׁלַחָהּ וַתֵּלֶךְ וַתֵּמַע בְּמִדְבַּר בְּאֶרֶץ שָׁבַע:

Early next morning Abraham took some bread and a skin of water, and gave them to Hagar. He placed them over her shoulder, together with the child, and sent her away. And she wandered about in the wilderness of Beer-sheba.

Covenant of Avimelech

18. Rashbam, Bereishis 22:1

וַיְהִי אַחֲרֵי הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה - כֹּל מְקוֹם שֶׁנֶּאֱמַר: אַחֲרֵי הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה מִחוּבֵר אֶל הַפְּרָשָׁה שֶׁלֹּמַעֲלָה. אַחֲרֵי הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה שֶׁהָרָג אַבְרָם הַמֶּלֶכִּים אָמַר לוֹ הַקֶּב"ה: אֵל תִּירָא אַבְרָם מִן הָאוֹמוֹת. וַיְהִי אַחֲרֵי הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה, שֶׁנּוֹלַד יִצְחָק וַיּוֹגַד לְאַבְרָהָם לֵאמֹר כֹּו' וּבִתּוֹאֵל יָלַד אֶת רַבְקָה. וְכֵן אַחֲרֵי הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה שֶׁהִגִּיד מֶרְדִּכִּי עַל בִּגְתָן וְתִרְשָׁה גִדְל הַמֶּלֶךְ אַחֲשׁוּרוֹשׁ אֶת הַמֶּן שֶׁרָצָה לְהַרְגוֹ אֶת מֶרְדִּכִּי וְהוֹעִיל לוֹ מֶה שֶׁהִצִּיל אֶת הַמֶּלֶךְ וּנְתַלָּה הַמֶּן. אַף כֹּאֵן אַחֲרֵי הַדְּבָרִים שֶׁכָּרַת אַבְרָהָם בְּרִית לְאַבְיִמֶלֶךְ לוֹ וּלְנִינוֹ וּלְנִכְדוֹ שֶׁל אַבְרָהָם וּנְתַן לוֹ שִׁבְעַ כַּבְשׁוֹת הָצֹאן וְחָרָה אִפּוֹ שֶׁל הַקֶּב"ה עַל זֹאת, שֶׁהָיָה אֶרֶץ פְּלִשְׁתִּים נִתֵּן לְאַבְרָהָם וְגַם בִּיהוֹשֻׁעַ מִטִּילִים עַל עַרְי חֲמֶשֶׁת סָרְנֵי פְלִשְׁתִּים גּוֹרֵל בְּכֹלֵל גְּבוּל יִשְׂרָאֵל וְהַקֶּב"ה צִוָּה עֲלֵיהֶם לֹא תַחֲיָה כֹל נִשְׁמָה לָכֵן -

וְהָאֱלֹהִים נִסָּה אֶת אַבְרָהָם - קִנְתָּרוֹ וְצִעְרוֹ, כְּדֹכְתִּיב: הִנֵּסָה דְּבַר אֵלֶיךָ תִּלְאָה. עַל נִסּוֹתֶיךָ אֵת ה'. מִסָּה וּמִרִיבָה בַּחֲנִנִי ה' וְנִסְנִי. כְּלוּמָר: נִתְגַּאֲיָתָה בְּבֶן שְׁנַתִּי לָךְ לְכָרוֹת בְּרִית בֵּינֵינוּ וּבֵין בְּנֵיהֶם. וְעַתָּה לָךְ וְהַעֲלֵהוּ לַעֲוֹלָה וְרָאָה מֶה הוֹעִילָה כְּרִיתוֹת בְּרִית שֶׁלָּךְ! וְכֵן מִצַּתִּי אֶח"כ בְּמ' שֶׁל שְׁמוּאֵל: וַיְהִי אֲרוֹן ה' בְּאֶרֶץ פְּלִשְׁתִּים שִׁבְעָה חֳדָשִׁים. כְּתִב: אֵת שִׁבְעַ

כבשות הצאן תקח מידי. אמר לו הקב"ה את נתת לו שבע כבשות, חייך, שבניו עושים שבע מלחמות עם בניך ונוצחין אותן. דבר אחר: חייך, שבניו הורגים שבע צדיקים מבניך ואלו הן: שמשון, חפני, ופנחס, שאול, ושלשה בניו. דבר אחר: חייך שבניו מחריבים שבע משכנות, ואלו הן: אהל מועד, וגלגל, נוב, ושילה, וגבעון, ובית עולמים תרין. דבר אחר: שארון מחזור בשדה פלשתים שבעה חדשים.

The Satan's Phases

19. Midrash Tanchuma, Vayeira 22

ויקח את שני נעריו עמו אמר עד שאקרבנו ישמרו הם את הכלים קדמו השטן בדרך ונדמה לו כדמות זקן א"ל לאן אתה הולך, א"ל להתפלל א"ל ומי שהולך להתפלל למה אש ומאכלת בידו ועצים על כתפו, א"ל שמא נשהא יום או יומים ונשחט ונאפה ונאכל, א"ל זקן לא שם הייתי כשאמר לך הקדוש ברוך הוא קח את בנך וזקן כמותך ילך ויאבד בן שנתן לו למאה שנה לא שמעת המשל מה שהיה בידו אבדו ומבקש מאחרים וא"ת יהיה לך בן אחר תשמע מן המשטין ותאבד נשמה שתחייב עליה בדיון, א"ל לא משטין היה אלא הקדוש ברוך הוא יתברך היה לא אשמע ממך, הלך מעליו ונדמה לבחור ועמד על ימינו של יצחק א"ל לאן אתה הולך, א"ל ללמוד תורה, א"ל בחייך או במיתתך, א"ל וכי יש אדם שילמוד אחר מיתה, א"ל עלוב בר עלובה כמה תעניות נתענית אמך עד שלא נולדת והזקן הוא השתטה והוא הולך לשחטך, אמר אעפ"כ לא אעבור על דעת יוצרי ועל צווי אבי, חזר ואמר לאביו אבי ראה מה אומר לי זה, א"ל אל תשגיח עליו שאינו בא אלא ליעף לנו, מיד ויאמר יצחק וגו', ביום השלישי וכי מאחר שהדרך קרובה למה נתעכב שלשת ימים כיון שראה שלא קבלו ממנו הלך ונעשה לפניהם נהר גדול, מיד ירד אברהם לתוך המים והגיעו עד ברכיו, אמר לנעריו בואו אחרי ירדו אחריו, כיון שהגיע עד חצי הנהר הגיע המים עד צוארו באותה שעה תלה אברהם עיניו לשמים אמר לפניו רבש"ע בחרתני הודרתני ונגלית לי ואמרת לי אני יחיד ואתה יחיד על ידך יודע שמי בעולמי והעלה יצחק בנך לפני לעולה ולא עכבתי והריני עוסק בצוויך ועכשיו באו מים עד נפש אם אני או יצחק בני טובע מי יקיים מאמריך על מי יתייחד שמך, א"ל הקדוש ברוך הוא חייך שעל ידך יתייחד שמי בעולם, מיד גער הקדוש ברוך הוא את המעין ויבש הנהר ועמדו ביבשה